

Det er da klart, at luftoperationer er vanskelige og ofte umulige, og ministeren nævnte Bihac som eksempel. Men det var derfor heller ikke det, jeg talte om. Jeg giver ikke ret meget for luftbombardementer, når man ikke har folk på jorden, og er derfor ikke enig i det amerikanske krav om den slags.

Næh, det, jeg sagde, var, at man skulle knæ-sætte flyveforbudet. Man skulle naturligvis, når de serbiske kamphelikoptere gik i luften og derved krænkede flyveforbudet, have skudt dem ned. Det er så muligt, at det ikke skyldes dobbeltnøglen, at det ikke er sket; så skyldes det nogle vurderinger fra NATO-generalen, som ikke har fremmet i hvert fald de bosniske serberes respekt for NATO, at man ikke skød de fly ned, som krænkede flyveforbudet, og derved forværrede krigssituationen for muslimerne. Så det har ministeren altså misforstået.

Jeg er enig i, at det er vanskeligt med luftoperationer, og det var derfor heller ikke det, jeg talte om. Jeg talte om, at man skal sørge for at opretholde flyveforbudet ved at skyde dem ned, der krænker flyveforbudet.

Søren Søndergaard (EL):

Jeg vil godt spørge udenrigsministeren: Mener udenrigsministeren, at der ikke findes nogen som helst mulige måder i denne verden, hvorpå den danske regering kan støtte de mennesker i det tidligere Jugoslavien, først og fremmest i Bosnien, som ønsker at leve sammen uanset etniske forskelle?

Kunne udenrigsministeren komme i tanker om bare et enkelt forslag til, hvordan man fra Danmarks side kunne støtte de kræfter?

Arne Melchior (CD):

Tak til udenrigsministeren for svaret. Det er da klart, at udenrigsministeren kan henvise til bred enighed med hensyn til våbenembargoen. Nu er det ofte nemmest at opnå enighed om den mindste faktor af safety eller noget, der forekommer at være safety.

Vi kender også det fra historiens gang. Da Hitlertyskland angreb i strid med Versailles-traktaten og tog land tilbage, sagde man fra vestlig side: Vi kan formodentlig nok tyre ham – det var kun tre år efter magtovertagelsen – men det kunne nemt koste nogle hundrede eller måske i værste fald nogle tusinde mennesker livet, og så veg man tilbage for det. Tankegangen er ikke svær at følge, men der døde altså op mod 60 millioner mennesker, da krigen rigtig brød ud tre år senere.

Jeg vil også benytte lejligheden til at sige, når hr. Per Stig Møller nu kom ind på luftbombardementer, at jeg dristede mig til for snart tre år siden, i maj 1992, at foreslå nogle såkaldte prik-bombardementer, og det var vel at mærke på et tidspunkt, hvor FN og NATO ikke havde styrker på landjorden. Jeg var dengang, og jeg er fortsat af den overbevisning, at havde man på dette tidlige tidspunkt bombet ganske få strategiske steder med minimale tab om overhovedet nogen for piloterne fra det internationale samfund, med minimale tab for civilbefolkningen på jorden, så ville – jeg kan i hvert fald tillade mig at sige: så kunne – konflikten have fået en helt anden drejning og være blevet stoppet i tide. Nu er vi altså 250.000 døde, og jeg ved ikke hvor mange lemlæstede, længere henne.

Det er selvfølgelig ikke noget, jeg kan bevise; på den anden side har det ikke noget med bagklogskab at gøre. Men det er da rigtigt som sagt af udenrigsministeren, at der ligger enighed bag synspunktet. Enighed gør jo stærk; men den, der står ene, står stærkt, siger et modgående ord. Vi kan ikke spille historiens forløb om igen, det kan man kun på teatret. Men der må være visse anfægtelser om, hvorvidt det hver gang er rigtigt at vige tilbage for at sige og slå til og fra i tide, mens ulykkerne endnu kan begrænses eller undgås.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Ganske kort til hr. Søren Søndergaard. Danmark gør jo meget af det, som hr. Søren Søndergaard efterlyser. Den humanitære bistand, vi yder, og beskyttelsen af den humanitære bistand er medvirkende til at holde millioner af mennesker i live. Det er en første forudsætning for at kunne skabe et samfund, hvor mennesker også lever i fred med hinanden.

Det bliver en stor opgave, når/hvis kamp-handlingerne holder op, at genopbygge det tidligere Jugoslavien, og her vil indsatsen i den retning, hr. Søren Søndergaard efterlyser, især komme til at stå i centrum. At genopbygge et samfund, hvor folk kan leve fredeligt ved siden af hinanden, bliver ingen nem opgave, men det er en opgave, vi også vil komme til at beskæftige os med. Men i de situationer, hvor der er krigshandlinger i området, er det ikke den opgave, der ligger mest lige for. Så drejer det sig om den humanitære indsats for at holde befolkningen i live.

Til hr. Arne Melchior: Jo, vi må altid foretage et valg af politik, som vi gør det her og på andre